

Breast Cancer

Cancer cells are abnormal cells. Cancer cells grow and divide more quickly than healthy cells. Some cancer cells may form growths called tumors. All tumors increase in size, but some tumors grow quickly, others slowly. Cancer cells can spread to other parts of the body through the blood and lymph systems. This is called **metastasis**.

Breast cancer is when cancer starts in the breast. Breast cancer can be found by mammogram, by a woman feeling a lump or by a doctor's exam. To find breast cancer, it is important to:

- Do monthly self breast exams.
- Have a yearly exam by your doctor if you are over 40. These are done less often for younger women.
- Have a mammogram each year after age 40.

Breast Tissue

A woman's breasts may feel more firm and lumpy before menopause. A woman has less estrogen after menopause, so the breasts feel much softer and less lumpy.

The firm, lumpy tissue can hide a small lump making it hard to feel. By checking your breasts each month, you become familiar with your breast tissue and notice changes. Small lumps can also be found by a mammogram or by a doctor during your exam. Some lumps are so small that only a mammogram can find them.

Karcinom dojke

Kancerogene ćelije su abnormalne ćelije. Kancerogene ćelije se povećavaju i dijele brže od zdravih ćelija. Neke kancerogene ćelije mogu formirati izrasline koje se nazivaju tumorima. Veličina tumora se povećava, samo što neki tumori rastu brže, a neki sporije. Kancerogene ćelije se preko krvi i limfnog sistema mogu proširiti na druge dijelove tijela. Ovo se zove **metastaza**.

Karcinom dojke je karcinom koji nastane u dojkama. Karcinom dojke se može otkriti mamografijom, vlastitim opipavanjem čvorića, ili ljekarskim pregledom. Da bi se otkrio karcinom dojke, važno je slijedeće:

- osoba sama sebi treba vršiti preglede dojke svaki mjesec;
- odlaziti na godišnje ljekarske preglede ako ste stariji od 40 godina. Ovi pregledi se rjeđe rade ženama u mlađoj dobi.
- nakon 40 godina starosti godišnje raditi mamografiju.

Tkivo dojki

Prije menopauze, dojke kod žena mogu biti čvršće i sadržati više žljezdanih čvorića. Nakon menopauze, jajnici žene luče manje estrogena, tako da su joj dojke daleko mekanije i manje čvornate.

U čvrstom tkivu bogatom čvorićima može se kriti mali čvorić koji je teško napipati. Ukoliko budete kontrolisali dojke svaki mjesec, upoznat ćete se sa tkivom dojki i primijetiti promjene. Mali čvorići se takođe mogu otkriti mamografijom ili ljekarskim pregledom. Neki čvorići su toliko maleni da se mogu otkriti samo mamografijom.

Tests

If a lump is found, a mammogram or ultrasound will be done. A biopsy is often done to check if the lump is cancer and if so, what type. A biopsy is a procedure to remove tiny pieces of tissue. The samples are then checked by a doctor. If the biopsy finds cancer, more tests may be done to see if the cancer has spread to other parts of your body.

Types of Treatment

Based on your biopsy results and the type of cancer, you and your doctor will decide the best treatment for your breast cancer. Here are the treatments that may be done:

Surgery

Surgery is done to remove as much of the cancer as possible. Either the whole breast is removed, called **mastectomy**, or a part of the breast is removed, called **lumpectomy**. With either surgery, lymph nodes under the arm are checked for cancer. You and your doctor may also talk about **reconstruction surgery**. This surgery is done to create the look of a normal breast.

You may still need to have more treatment. Having a mastectomy or lumpectomy does not guarantee that the breast cancer is gone from the entire body. Small cancer cells that are too small to detect may remain in the body.

Ispitivanja

Ukoliko se pronađe čvorić, uradit će se mamografija ili ultrazvuk. Biopsija se često radi da bi se ispitalo da li je čvorić kancerogene prirode, a ukoliko jeste, koje je vrste. Biopsija je postupak pri kojem se uzimaju mali komadići tkiva. Uzorke nakon toga provjerava ljekar. Ukoliko se biopsijom ustanovi karcinom, mogu se uraditi dodatna ispitivanja kako bi se utvrdilo da li se karcinom proširio na druge dijelove tijela.

Vrste liječenja

Zavisno od rezultata biopsije i vrste karcinoma, vi i vaš ljekar ćete odlučiti koji je najbolji način liječenja raka dojke koji vi imate. Ovo su vrste liječenja koje se mogu primijeniti:

Operacija

Operacija se radi da bi se uklonio što veći dio karcinoma. Odstranjuje se ili cijela dojka, što se zove **mastektomija**, ili dio dojke, što se zove **lumpektomija**. Bez obzira na vrstu operacije, vrši se ispitivanje limfnih čvorova ispod pazuha kako bi se utvrdilo da li su kancerogeni. Sa ljekarom se takođe možete posavjetovati o **rekonstruktivnoj operaciji**. Cilj ove operacije je stvaranje izgleda normalne dojke.

Vama i dalje može biti potrebno dodatno liječenje. Mastektomija ili lumpektomija vam ne garantuju nestanak karcinoma dojke iz cijelog organizma. U organizmu se mogu zadržati male kancerogene ćelije koje su premalene da bi se otkrile.

Radiation Therapy

When a lumpectomy is done, it is often followed by **radiation therapy**. Radiation therapy is done to treat the entire breast. Radiation therapy often begins 4 to 6 weeks after surgery.

Hormone Therapy and Chemotherapy

Treatment may be needed to target cancer cells that may be remaining in the body. It may be done before surgery to shrink a tumor or after surgery to kill cancer cells that may have spread or that remain in the body.

- **Hormone therapy** is medicine in pill form taken to work against estrogen in the body. The most common side effect is signs of menopause.
- **Chemotherapy** is medicine given in an IV (intravenous) tube in a vein or as a pill. The medicine kills cancer cells. Common side effects include feeling tired, hair loss and nausea. These side effects are often temporary.

Talk to your doctor or nurse if you have any questions or concerns.

Liječenje zračenjem

Nakon lumpektomije, često slijedi **liječenje zračenjem**. Zračenjem se liječi cijela dojka. Ovo liječenje često počinje 4 do 6 sedmica nakon operacije.

Hormonsko liječenje i hemoterapija

Liječenje može biti potrebno da bi se otklonile kancerogene ćelije koje su se možda zadržale u organizmu. Može se primijeniti prije operacije da bi se smanjio tumor, ili nakon operacije da bi se ubile kancerogene ćelije koje su se možda proširile ili koje se mogu zadržati u organizmu.

- **Hormonsko liječenje** je lijek u vidu tablete čija je funkcija da se bori protiv estrogena u organizmu. Najčešća nuspojava su znakovi menopauze.
- **Hemoterapija** je lijek koji se daje intravenski (u venu) preko cjevčice ili u vidu tablete. Lijek ubija kancerogene ćelije. U česte nuspojave spadaju osjećaj umora, gubitak kose i mučnina. Ove nuspojave su često privremene.

Ukoliko imate bilo kakvih pitanja ili osjećate zabrinutost, o tome se posavjetujte sa svojim ljekarom ili medicinskom sestrom.

2/2008. Developed through a partnership of The Ohio State University Medical Center, Mount Carmel Health and OhioHealth, Columbus, Ohio. Available for use as a public service without copyright restrictions at www.healthinfotranslations.org.